

ACC. N:R M. 15931: 1-5.

Landskap: Skåne Upptecknare: Magnat Nilsson, Osby
Härad: Ö. Göinge Berättare: " " "
Socken: _____ Berättarens yrke: lantbr.
Uppteckningsår: 1962 Född år 1887 i Visseltorpa

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Milstolpar och vägvisare. s. 1-5.

LuF 119

9/8-62

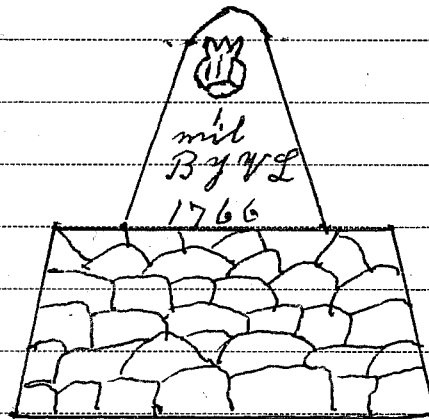
Skriv endast på denna sida.

Milstolpar och vägvisare

Det är inte många vägar i Norra Skåne som har milstolpar restå utmed vägarna. Den enda i denna ort är landsvägen mellan Kristianstad och Växjö. Men där är nästan alla både milstolpar och fjärdedelstolpar bevarade och väl underhållna. På gränsen mellan Osby och Loshults socknar i Östra Göinge härad, vid Drivabro står en milstolpe på höger sida om gamla vägen från Kristianstad till Växjö. Vägen och bron över Drivån är omlagda så den står cirka 20 meter till vänster om nya vägen. Den är av gråsten. Inskrift 1 mil B. 7. 4. L 1766. Bokstafstyp: skrifstil i fördjupade bokstäver. Kunglig krona överst. Nöbningen har förnyats. Var den tillverkats är ej känt. På den tiden fanns ej stenhuggerier i orten, men det fanns nog kunniga stenarbetare.

Luf 119

Storlek: höjd 1,20 m bredd vid foten 70 cm
vid toppen 40 cm tjocklek 13 cm. Uppställning:
i väl bevarat stenröse utan murbruk

Milstolpen står på sin ursprungliga
plats och det gös också fjärdedelstolparna.
Fjärdedelstolparna är mindre och har endast
inskriften $\frac{1}{4}$. Milstolparna är lika varandra
likaså fjärdedelstolparna. Fjärdedelstolpar
finns söderut från milstolpen vid Drivebro
vid Elisedal och Flönjarum. Vid Marklunda

Ostby m. O. Östby

" "

som förr var gästgivargård finns en sten som visar vägen till Osby kyrka samt en sten som anger avståndet $1\frac{5}{8}$ mil från Marklunda gästgivargård till Broby gästgivargård.

Förr sade man ej milstolpe utan det var vanligen milräle och fjärringsräle. Lokalen kallade man sterröst. Lärskilda benämningar på milstolparna har jag ej hört.

Det var ganska vanligt att milstolpar och fjärdedelsrälar fick namn efter gårdar eller broar i närheten t. ex Drivsbros milräle eller Ohisedals fjärringsräle, men det var ej vanligt att platsen fick namn efter milstolpen.

Det är endast äldre personer som talar om fjärdingsväg. Man avsåg därmed avståndet mellan två fjärdedelsrälar. På andra vägar där ej milstolpar fanns räknade man med den tid som det tog att gå denna väglängd.

Tilken plats man räknat som utgångspunkt på denna sträcka har jag ej hört, men det har troligen varit Kristianstad.

Det var på landshövdingens befallning som milstolpar skulle utsättas men det var länsmännen som skulle ordna så att det blev verkställt och dessa skulle också vid de årliga vägsynerna se till att milstolpar och fjärdingsprälar var i gott skick.

Före järnvägens tillkomst hade milstolparna stor betydelse för bygden. De har nog ej utgjort hållplats för skjutit utom på de ställen där det fanns gästgivarvärdar. Post utdelades också om de var belägna vid vägskäl, och det var mycket vanligt att de utgjorde rastplatser där måltid intogs då man körde ner till Skåne med trävaror. Det var på ett och annat ställe som det var särskilda vilstenar vid

milstolpen. Det var mycket vanligt att ungdomar använde röset som sittplats då de träffades om kvällarna, och man ser ofta fotografier där man tagit plats vid milstolpen.

Det har nog sj. förekommit att man skrivit några personliga meddelande, men att buffare ritat sina tecken och bomärken som var kända av deras bekanta har ju förekommit förr då buffarna var talrika. Ja det förekom nog att man stämde möte vid milstolpen t. ex. då man skulle ut på marknadsresor och dylikt. Det förekom inte att man hälsade på milstolparna eller sade något särskilt när man passerade dem.

Det förekom ju nog att man försökte tyda initialerna till något skämtsamt slagord eller ordstäv.

Jag har hört vandravisor där milstolpen omnämnes men jag har glömt texten.